

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100186

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-02-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самко Алла Миколаївна

2. Samko Alla Mukolaivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-01-2021

Спеціальність за освітою: Соціальна педагогіка

Місце роботи здобувача: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлинського, 9, м. Київ, Київська обл., 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.451.005

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, 9, м. Київ, Київська обл., 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, 9, м. Київ, Київська обл., 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.09

Тема дисертації:

1. Педагогічні ідеї і наукова діяльність Семена Устимовича Гончаренка (1928-2013 рр.).
2. The pedagogical ideas and scientific activity of Semen Ustymovych Honcharenko (1928-2013).

Реферат:

1. Дисертація є історико-педагогічним дослідженням з проблеми педагогічної персонології, у якій вперше досліджено науково-педагогічну спадщину відомого методолога педагогічної науки, лідера наукової школи Семена Устимовича Гончаренка. З'ясовано, що у сучасному науково-освітньому дискурсі педагогічні ідеї та науково-педагогічна діяльність С. Гончаренка не була предметом цілісного вивчення. У наукових, бібліографічних працях, періодичних виданнях наявне фрагментарне представлення спадщини С. Гончаренка, дискретний аналіз його ідей, що формувались упродовж 55 років науково-педагогічної діяльності освітянина. Обґрунтовано методологічні засади дослідження, що становлять положення історико-педагогічного, персоналістичного, соціокультурного, історико-хронологічного, біографічного, феноменологічного та парадигмального підходів. Методологічним орієнтиром дослідницького пошуку є загальнонаукові принципи: науковості, об'єктивності, єдності теорії та практики, історизму, системності,

багатофакторності, синтезу історичного й логічного, конкретності, міждисциплінарності, академічної доброчесності. Проаналізовано основні поняття дослідження: «біографічний метод», «педагогічні ідеї», «наукова діяльність», «науковий лідер», «наукова школа», уточнено зміст понять «педагогічна спадщина», «освітня діяльність». Розкрито сутність біографічного методу дослідження, проаналізовано генезу становлення біографічного методу як інструменту дослідження спадщини, ідей, діяльності персоналії; подано предметну класифікацію джерел з педагогічної персонології. З'ясовано, що біографічний метод дає можливість виявити вплив соціуму на формування особистості, її життєвого шляху, вибір власної життєвої позиції, цінностей та ідеалів, соціальних контекстів, правил та норм.

2. The dissertation is a historical and pedagogical research on the problem of pedagogical personology that first studied the scientific and pedagogical heritage of the famous methodologist of the pedagogical science and the leader of the scientific school Semen Ustymovych Honcharenko. There has been found that in the modern scientific and educational discourse the pedagogical ideas as well as scientific and pedagogical activity of S. Honcharenko were not the subject of a holistic study. In scientific, bibliographic works and periodicals there is a fragmentary representation of the S. Honcharenko's heritage, and a discrete analysis of his ideas, which had been formed during 55 years of the educator's scientific and pedagogical activity. The methodological foundations of the research, which constitute the provisions of historical and pedagogical, personalistic, socio-cultural, historical and chronological, biographical, phenomenological and paradigmatic approaches, are substantiated. The methodological guideline of the investigative search is the general scientific principles: scientific development, objectivity, unity of theory and practice, historicism, systematics, multifactoriality, synthesis of historical and logical, concreteness, interdisciplinarity, academic integrity. The main concepts of the research such as «biographical method», «pedagogical ideas», «scientific activity», «scientific leader», «scientific school» are analyzed; the meanings of the concepts «pedagogical heritage», «educational activity» are specified. The essence of the biographical method of the research is revealed, the genesis of formation of the biographical method as a tool of research of heritage, ideas, personality's activity is analyzed; the subject classification of sources on pedagogical personology is given. There has been revealed that the biographical method makes it possible to identify the influence of the society on the personality formation, his/her life path, the choice of one's own life position, values and ideals, social contexts, rules and norms. The objectivity of the research finding is ensured by the study of the primary sources, in particular archival documents, that contributed to the systematic study of the scientific and pedagogical heritage of the scientist and the generalization of the achievements of his research activities. Based on the use of a set of complementary methods (systematization, content analysis, search-biographical and personalistic-biographical methods, conversation, interviews, e-correspondence, etc.) the source base of the research was systematized into appropriate groups: S. Honcharenko's scientific and pedagogical works; historiographical sources; periodicals of different years; interpretive; oral-historical; illustrative sources and photographic materials. The work has found that each of the groups of primary sources is represented by such works as: scientific and pedagogical works of S. Honcharenko («Pedagogical research: methodological advice to young scientists»), scientific, teaching and methodical works of the scientist (textbooks, manuals, monographs, scientific and journalistic articles, reviews, reports, etc.); normative-regulatory sources (orders, instructions, correspondence of education administrative bodies, reports, memoranda, etc.); mass sources (materials of periodicals «Soviet school», «Soviet education», «Higher education of Ukraine», «Native school», «Education in Ukraine», «Pedagogical newspaper», etc.); interpretive sources (scientific research of modern scientists in the field of theory and history of pedagogy: monographs, dissertation research, publications in periodicals in the context of the researched theme); oral-historical sources (materials of conversations, memories, interviews of colleagues, students, friends, comrades, relatives of S. Honcharenko); illustrative sources and photo materials (photos from the private archive of the Honcharenko family illustrating the life and scientific and pedagogical activity of the educator); documents and materials of archives (of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko, of the Institute of Pedagogics of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. The study also involved the materials from the funds of the National Library of Ukraine named after V. I. Vernadskyi, the National Scientific and Pedagogical Library named after V. O. Sukhomlynskyi of the NAES of

Ukraine and other book collections).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лук'янова Лариса Борисівна

2. Lukianova Larusa Borusivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дічек Наталія Петрівна

2. Dichek Nataliia Petrivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семеновська Лариса Аполлінаріївна

2. Semenovska Larysa Apollinariivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лавріненко Олександр Андрійович

2. Lavrinenko Oleksander Andriovuch

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

